

PATVIRTINTA
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešosios bibliotekos direktoriaus
2020 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. IV-14

VILNIAUS APSKRITIES ADOMO MICKEVIČIAUS VIEŠOJI BIBLIOTEKA

2019 m. veiklos ataskaita

Andromeda Žandaravičienė
Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus
viešoji biblioteka 2020 m. Vilnius

TURINYS

Fondų formavimas.....	3
Bendruomenės aptarnavimas.....	5
Paslaugos ir jų pokyčiai.....	6
Renginiai	9
Skaitmeninio raštingumo ugdymas	11
Metodinė pagalba ir regiono specialistų mokymai	12
Elektroninės paslaugos.....	13
Duomenų bazių panauda	13
Informacinė veikla	14
Skaitmeninio turinio kūrimas	14
Ryšiai su visuomene.....	15
Bendradarbiavimas.....	16
Projektinė veikla.....	17
Veiklos tyrimai.....	18
Personalas.....	19
Problemos ir jų sprendimo būdai	20
Kita veikla	21
Veiklos kryptys 2020 m.	22

2019 m. sausio 2 d. po renovacijos duris atvėrusią Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešąją biblioteką (toliau – Biblioteka arba VAVB) aplankė Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Po ilgos renovacijos atidaryta dalis pastato ir joje prasidėjo veikla.

Bibliotekos veiklos kryptys – tapti bendruomenės traukos centru, plėsti regioninį bei tarptautinį bendradarbiavimą, aprūpinti bendruomenę universaliu dokumentų fondu, suteikti galimybę tenkinti kultūros, savišvietos ir švietimo poreikius.

Po renovacijos Biblioteka tapo draugiškesnė ir žmonėms su negalia. Vartotojai, negalintys laiptais patekti į trečiame aukšte esantį abonementą, dabar jau gali pakilti keleiviniu liftu. Durys į patalpas atsidaro plačiai, nėra slenksčių. Vienoje skaitykloje yra keltuvas, kad keli laipteliai netaptų judėjimo problema.

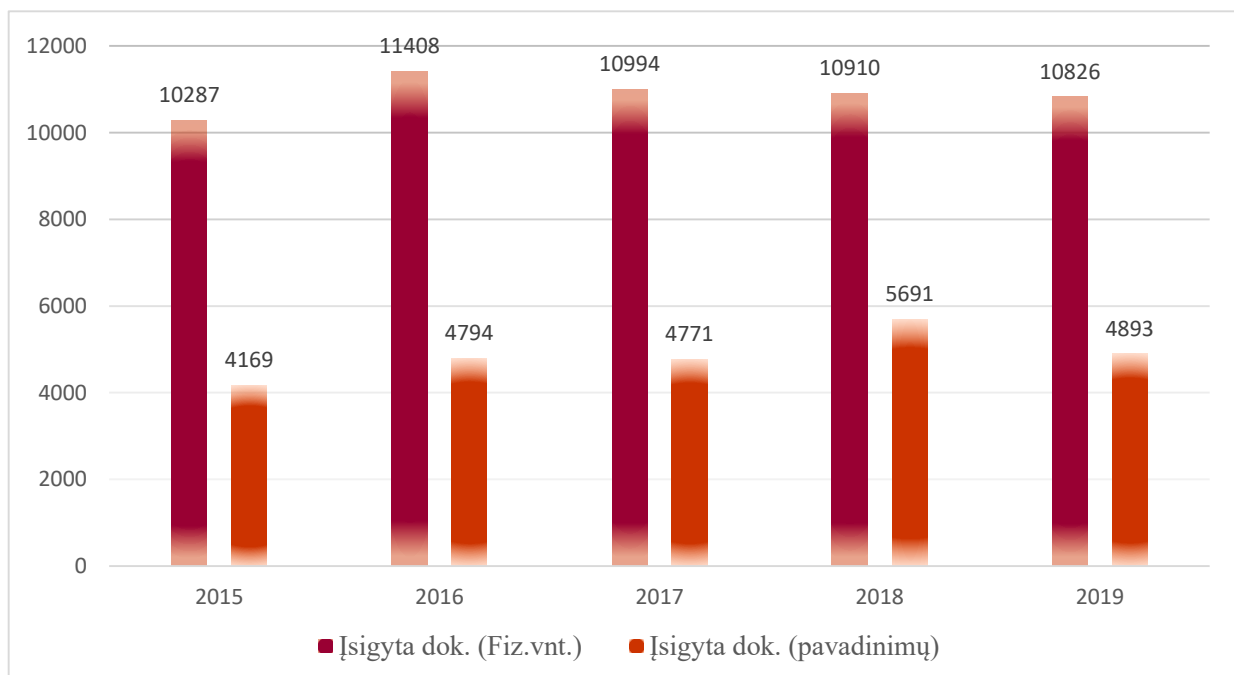
Atsirado galimybė rezervuoti, nuomotis patalpas, naudotis įvairiausia įranga. Pailgėjo darbo laikas – pradėta dirbti ir šeštadieniais.

FONDŲ FORMAVIMAS

Bibliotekos fondas komplektuojamas atsižvelgiant į Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos dokumentų fondo komplektavimo gaires 2019–2023 m., kuriose buvo nustatyta fondo struktūra bei detalizuoti pirminės ir antrinės atrankos kriterijai.

2019 m. gruodžio 31 d. Bibliotekos fonde buvo 180066 pavadinimų 428274 fizinių vienetų dokumentų. Lyginant su 2018 m. fondas sumažėjo 2,8 proc. fiz. vnt. ir 1,6 proc. pavadinimų skaičiaus. Bibliotekos fondo atnaujinimo koeficientas – 2,5 ir lyginant su 2018 m. – nepasikeitė; o fondo apyvarta paauugo nuo 0,7 iki 0,8.

Fondų formavimas 2015-2019 m.

2019 m. įsigijome 4893 pavadinimų 10826 fizinius vienetus spaudinių. Kaip ir visose Lietuvos viešosiose bibliotekose didžiąją fondo dalį sudaro spaudiniai (knygos bei serialiniai dokumentai) - 86,77 proc. nuo viso fondo dydžio. 2019 m. vidutinė dokumento pirkimo kaina buvo 10 Eur. Už skirtą biudžeto lėšų dalį buvo įsigyta 5 552 fiz. vnt. leidinių (dokumentai ir prenumerata). Neatlygintinai (dovanos) arba paramos būdu gauta 5 274 fiz. vnt. leidinių.

2019 m. Biblioteka prenumeravo 118 pavadinimų periodinių leidinių: 34 laikraščių metinius komplektus ir 1003 fiz. vnt. žurnalų. 2019 m. vartotojai galėjo naudotis 14 prenumeruojamų duomenų bazių.

Nors Biblioteka kvietė skaitytojus prisidėti prie fondo komplektavimo ir išreikšti poreikį, bet jie nebuvo iniciatyvūs.

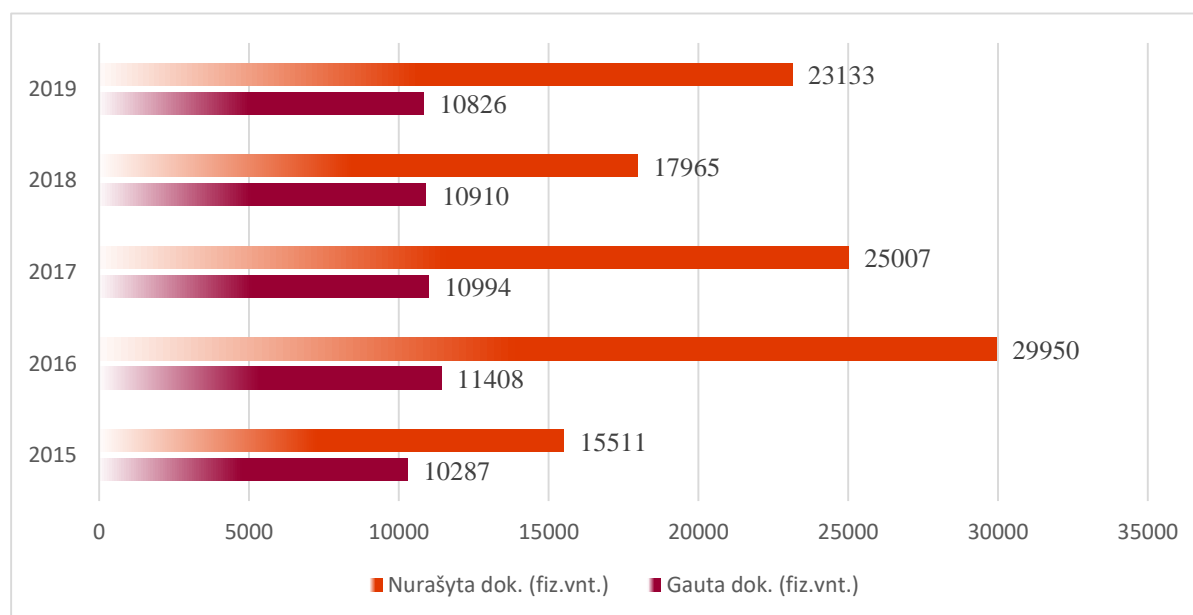
Biblioteka pirkė dokumentus iš šių tiekėjų: *Alma Littera*, *Baltos lankos*, *Žara*, *Lofanta*, *Vaga*, *Elephas* (literatūra lenkų kalba), *Humanitas* (literatūra užsienio kalbomis, išskyrus lenkų kalba) bei iš leidėjų, kurie nedalyvavo viešuosiuose pirkimuose. Nuo 2019 m. liepos mėnesio pradėta dirbti su E. sąskaita.

Iš 40 paramos teikėjų buvo įsigyta 4 031 fiz. vnt. 2206 pav. dokumentų.

2019 m. Vilniaus žydų bibliotekai (toliau – VŽVB) viena svarbiausių – Solomono Atamuko – kolekcija, perduota jo vaikų. Ši kolekcija reikšminga Lietuvos žydų literatūros istorijai. Ją sudaro leidiniai jidiš, anglų ir rusų kalbomis. Kolekcijoje taip pat daug leidinių apie Lietuvos žydų istoriją jidiš ir lietuvių kalbomis. VŽVB fondą papildė ir gausi knygų kolekcija iš JAV kongreso bibliotekos. Metų pabaigoje VŽVB gavo reikšmingą dovaną iš rabino Moshe Levin (JAV). Tai daugiau nei 800 vnt. ilgus metus rabino kaupta ir naudota parankinė literatūra anglų k.

2019 metais nurašyta 23133 fiz. vnt. 7852 pavadinimų dokumentų. Toliau buvo nurašomi susidėvėję, skaitytojų pamesti, praradę aktualumą (didžioji jų dalis – dubletiniai egzemplioriai).

Fondo dokumentų papildymas ir nurašymas 2015-2019 m.

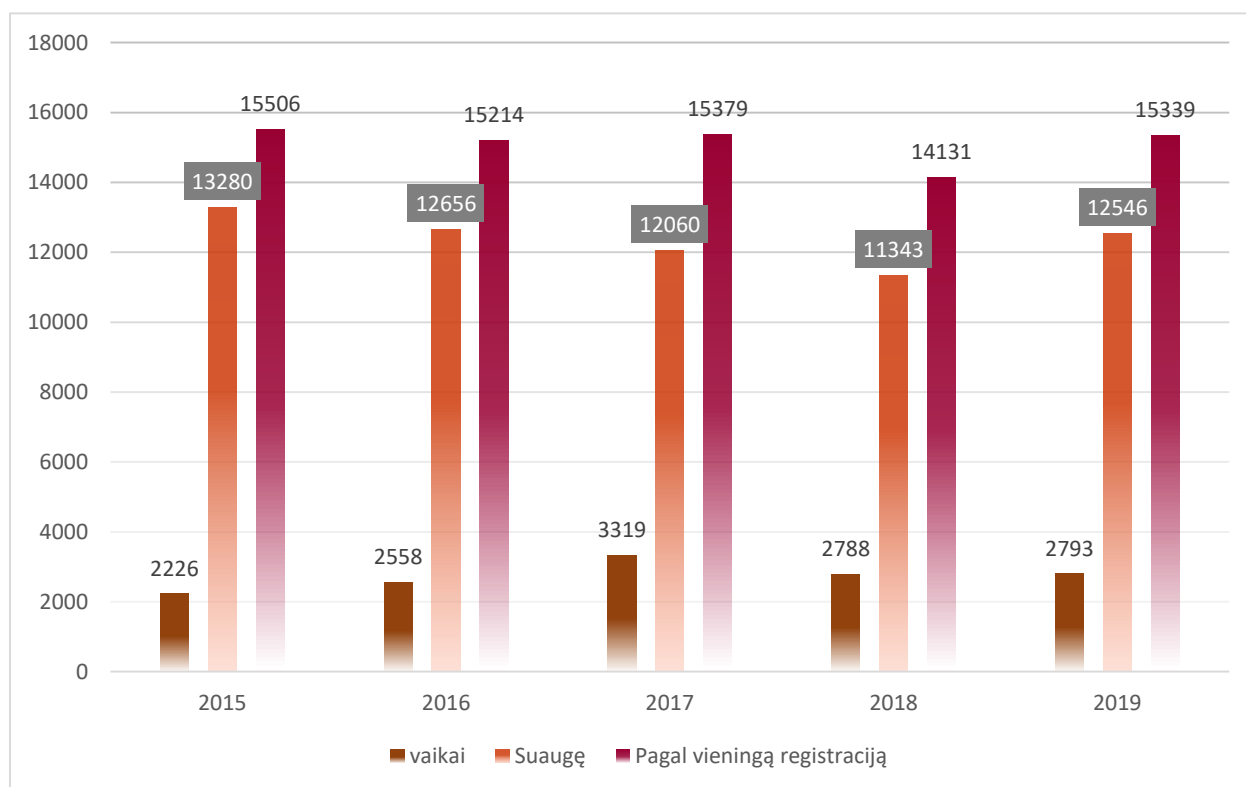
Dar 2018 m. buvo atlikta didelė dokumentų atranka. Tačiau atvėrus duris skaitytojams, teko į fondų tvarkymą ir organizavimą žiūrėti kūrybiškai ir tobulinti jo prieinamumą skaitytojams.

Uždaras saugyklos fondas nuo 2019 m. nebepildomas, toliau palaiapsniui mažinamas, o leidiniams, kurie neskolinami į namus, klijuojamos raudonos etiketės ir žymima egzemplioriaus skolinimo sąlyga – tik vietoje.

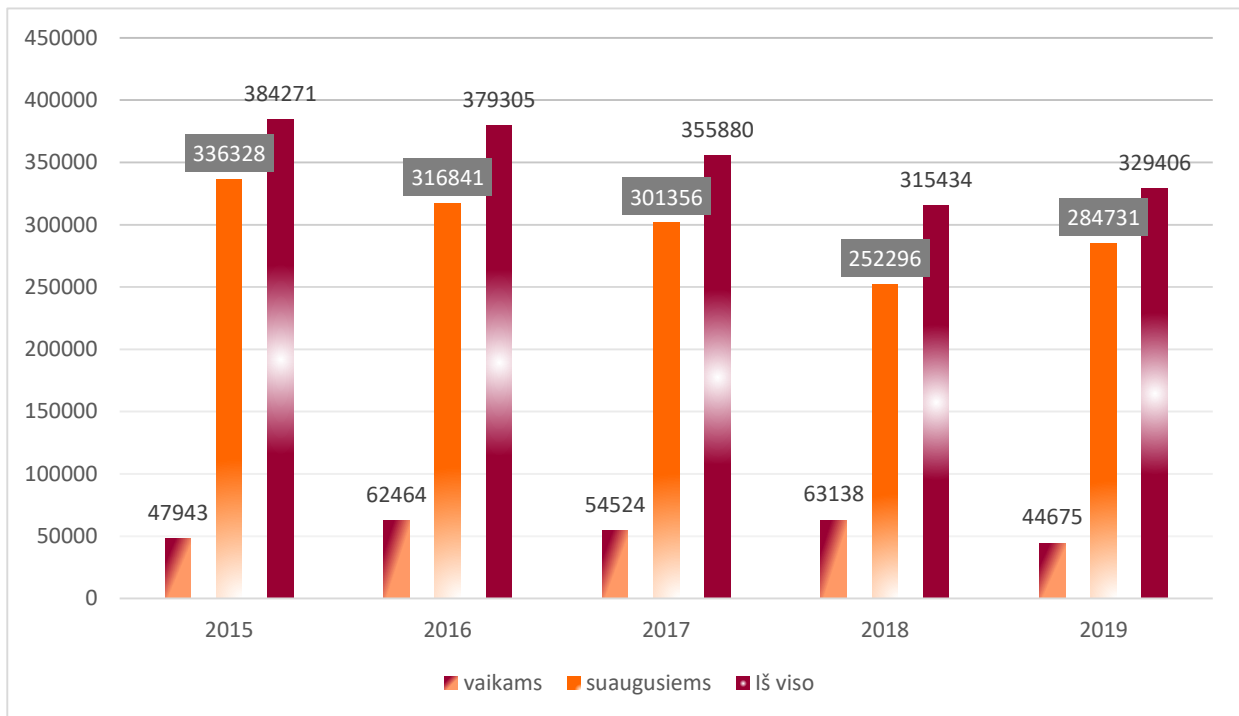
BENDRUOMENĖS APTARNAVIMAS

2019 m. Bibliotekoje buvo 15339 registruoti vartotojai, iš jų 2793 – vaikai. Per metus Bibliotekoje apsilankė 330 318 fizinių ir virtualių lankytojų. Bendras fizinių apsilankymų skaičius 2019 metais palyginus su 2018 metais padidėjo 35%. Džiugu, kad 2019 metais Bibliotekoje užsiregistravo 4020 nauji skaitytojai: 3128 suaugusieji ir 892 vaikai (iki 14 m. amžiaus). Palyginus su 2018 metais bendras naujai registruotų skaitytojų skaičius padidėjo 38,8 %.

Registruoti vartotojai 2015-2019 m.

Lyginant 2019 m. išduoties rodiklius su 2018 m. pastebima, kad dokumentų išduotis į namus ir skaityti vietoje padidėjo 3,9 %. Suaugusiems skaitytojams išduota 3,2 % , vaikams – 6,9 % daugiau dokumentų. Jiems išduota 329406 dokumentai (iš jų 44675 – vaikams).

Dokumentų išduoties dinamika labiausiai pastebima Meno leidinių sektoriuje. 2018 metais išduota 8584 dokumentai, o 2019 metais dvigubai daugiau – 17 399. Tikėtina, kad tokius ženklus pokyčius iššaukė meno leidinių, saugomų saugyklose, perkėlimas į atvirus fondus.

Ženkliai padidėjo savitarnos rodikliai – savitarnos įrenginiais naudojosi jau apie 50% skaitytojų.

Bibliotekoje pradėjo funkcionuoti 6 nauji savitarnos įrenginiai, vienas iš jų – dokumentų grąžinimo 24/7 įrenginys, skaitytojai mokomi grąžinti ir pasiskolinti knygas savarankiškai.

Lankytojams Bibliotekoje įrengta 205 darbo vietos, iš jų 93 – kompiuterizuotos. Visi kompiuteriai prijungti prie tinklo, 78 – prie interneto, bibliotekoje veikia belaidis internetas. Įdiegta galimybė elektroniniu būdu registruotis dirbti įvairiose zonose, informacija viešinta interneto svetainėje ir socialiniuose tinkluose. Norinčiųjų dirbti specializuotose, uždaresnėse skaityklose skaičius auga.

PASLAUGOS IR JŲ POKYČIAI

Bibliotekos vartotojams 2019 m. suteikta galimybė naudotis 22 rūšių nemokamomis ir mokamomis paslaugomis:

teikėme 13 rūšių nemokamas paslaugas (savitarnos, leidinių skolinimosi į namus, leidinių užsakymo, pratęsimo, rezervavimo, skaitymo skaityklose, nemokamo interneto, kultūros renginių,

informacinių paslaugų, garso ir vaizdo įrašų peržiūros ir perklausos, kompiuterinio raštingumo mokymų, ekskursijų kultūros ir meno darbuotojams, patalpų rezervavimo);

paraleliai teikėme 9 mokamas paslaugas: kopijavimo, bibliografijos sąrašų pagal individualią užklausą sudarymo, naudojimosi TBA, mokėjimo naudojantis pinigų terminalu FOXBOX mokamas paslaugas, komercinių ir privačių fotosesijų, komercinių filmavimų, tiesioginių transliacijų bibliotekoje darbo metu, dokumentų nuomos komercinėms parodoms. 2019 metais testavome naują paslaugą – apmokėjamą už paslaugas mobilaus ryšio telefonu.

Siekdami drausminti užmaršius skaitytojus, padidinome baudą už pamestas arba laiku negrąžintas knygas – už vieną leidinį, už pradelstą kalendorinę dieną nustatytas 0,03 € mokestis.

Tęsėme ankstesnes ir siūlėme naujas edukacines nemokamas programas vaikams: „Sveiki, štai ir aš!“, „Edukacija „Fischer Technik“ konstruktoriai“, „Pažintis su mikrokompiuteriais. Programavimo dirbtuvės“, „Žinių sodo takais“, „Muzikos edukacija: Tapk kompozitoriumi!“, „Nepraeikite pro šalį – šen į pasakų šalį“, „Literatūrinės slėpynės“, „Prisijaukinkime pasaką“, „Šnipai bibliotekoje“, „Bibliotekos iššūkis“, „Knygų lobis. Ar gerai pažįsti Vilnių?“, „Šeimadieniai“.

2019 metais Kultūros ministras Mindaugas Kvietkauskas patvirtino naują *Kultūros paso* paslaugų rinkinį, kuriame nurodomos kultūros ir meno paslaugos, skirtos 1–12 kl. mokiniams. Greta iki šiol siūlytų paslaugų Vaikų biblioteka *Kultūros paso* paslaugas papildė dar dviem naujomis veiklomis ir kvietė vaikus net į 9 *Kultūros paso* edukacijas: „Prisijaukinkime pasaką“, „Knygų lobis“. „Šnipai bibliotekoje“, „Atpažink ženklus“, „Atnaujink mane“, „Egodokumentai: lobių skrynia, kuri pradeda atsiverti“, „Tapk kompozitoriumi!“, „Šešėlių pasakojimai“ ir „Interaktyvi pažintis su programavimu“. Pagal *Kultūros paso* programą įvyko 79 užsiėmimai, dalyvavo 1 540 mokinių.

Ne tik edukaciniai užsiėmimai, bet ir renginiai buvo populiarūs. Suorganizuoti 55 renginiai ikimokyklinio amžiaus ir jaunesnio mokyklinio amžiaus vaikams, 62 – paaugliams.

Kūrybiškumą, savarankiškumą ir kritinį mąstymą lavinančiose edukacijose, renginiuose, ekskursijose apsilankė 4360 mokyklinio amžiaus vaikų.

Ypatingo dėmesio sulaukė Bibliotekos organizuojami Šeimadieniai, į kuriuos šeštadieniais kviečiami vaikai ir jų tėvai praleisti laisvalaikį ir kartu su edukatoriumi pasinerti į skaitymo ir kitos veiklos malonumus.

Aktyviai įsitraukėme į šalies bibliotekose vykstančias akcijas: Nacionalinę Lietuvos bibliotekų savaitę; „Skaitmeninę savaitę“; kartu su Lietuvos viešosiomis bibliotekomis dalyvavome projekte „Vasara su knyga“, skatinome Vilniaus regiono gyventojus skaityti vasarą. Įsitraukėme į nacionalinę priemonę – skaitymo varžytuves „Skaitymo iššūkis“. Mūsų Bibliotekoje skaitymo iššūkyje dalyvauti užsiregistravo 126 vaikai ir jų tėvai, perskaitytos 627 knygos. Iššūkį

baigė (įveikė visas 5 užduotis) 74 dalyviai.

Septintą kartą į Biblioteką atskrido „Poezijos pavasarėlio“ paukštė. Šventei pasirodymus parengė vaikai iš „Gudručio“ ir „Pagranduko“ lopšelių-darželių bei Vytės Nemunėlio pradinės mokyklos.

Organizavome edukacines programas ir suaugusiems: „Asmeninė biblioteka: ką su ja daryti“, „Dekupažo pradžiamokslis: suteik daiktui antrą gyvenimą“, „Edukacinė ekskursija atnaujintose bibliotekos patalpose“, „Informacinio raštingumo mokykla“, „Literatūrinė vaistinė“, „Neužrašytos Vilnijos istorijos: prie samovaro“, „Nežinau, kur rasti“, „Pažintis su mikrokompiuteriais. Programavimo dirbtuvės“, „Siuvinėjimo dirbtuvės „Knygų krepšys su rašytojo atvaizdu“, „Veiklos Kūrybos laboratorijoje“, „Vokiečių kalbos diena“, „RPG bibliotekoje: kas tik nenutiko Adomui Mickevičiui?“.

Įvairiomis priemonėmis skatinome suaugusių skaitytojų skaitymą ir susidomėjimą Biblioteka, joje esančiais fondais ir kolekcijomis. Rengėme parodas, organizavome renginius, mokymus, skleidėme informaciją apie naujai gautas knygas ir paslaugas. Kiekvieną mėnesį bibliotekininkai skelbė skaitomiausių knygų sąrašus: „TOP 20 knygų bibliotekoje šiandien“. Tęsėme nuolat veikiančių Skaitytojų klubų veiklą (lietuvių ir vokiečių k.).

Skaitytojams, kurie nerasdavo reikiamo dokumento mūsų Bibliotekoje, siūlėme naudotis Tarpbibliotekinio skolinimo paslauga. Ji nėra labai populiari, nors reklamuojama internetinėje svetainėje, socialiniuose tinkluose, bet nemažos pašto išlaidos stabdo susidomėjimą. Per TBA gavome 456 užklausas iš kitų bibliotekų ir išsiuntėme 185 kitoms bibliotekoms. Iš viso išsiųstas ir per TBA gautas 641 leidinys. Tarptautinio tarpbibliotekinio abonemento paslauga visai nepopuliari.

Bibliotekos darbuotojai rengė kultūrinius, edukacinius renginius. Eduardas Budrys perskaitė 8 viešas paskaitas, skirtas populiarinti Adomą Mickevičių ir Mickevičianos fondą. Jis skaitė pranešimą apie Adomo Mickevičiaus giminę ir kraštotyriniame edukaciniame renginyje „Pašnekesiai prie samovaro“, konferencijoje – „Adomo Mickevičiaus gyvenimas ir veikla emigracijoje“.

Asta Kazakevičiūtė-Bankauskienė parengė Retų leidinių fondo pristatymus skaitytojams (4 temos po 2 akademines valandas).

Įsibėgėjo Bibliotekoje ir Kūrybos laboratorijos veikla (edukatorius – Ugnius Raugalas). Šioje erdvėje vyko individualūs ir grupiniai užsiėmimai robotikos – pradedantiesiems, programavimo bei maketavimo – pažengusiųjų temomis. Lankytojai galėjo nemokamai skaitmeninti fotojuostas (negatyvus) ar skaidres (pozityvus), susimontuoti turimą video medžiagą, paruoštą vektorinį failą išsipjaustyti ant turimos plėvelės (pvz., lipduko) ir kt.

Šios laboratorijos panaudojimo galimybes išplėtė įranga: plėvelių pjaustykle (ploteriu),

termopresu, išmaniaisiais „Lego Education“ ir „Fischertechnik“ konstruktoriais, bepilotėmis skraidyklėmis (dronais), mikro-kompiuteriais „micro:bit“, „Arduino“ ir „Raspberry“, 3D spausdintuvu, skeneriu, 3D kamera, mikrofonu, grafine planšete, taip pat kompiuteriais su programine įranga 3D ar 2D modeliuoti, programuoti, dirbti su grafika, įrašinėti garsą, montuoti filmuotą vaizdo medžiagą ar redaguoti nuotraukas.

Skaitytojai gali susipažinti su kūrybos laboratorijos įranga, mokytis savarankiškai arba padedami edukatoriaus.

Renginiai

Per metus įvyko 1013 renginių suaugusiems ir vaikams, juose apsilankė 23 738 dalyviai. Iš jų – 351 edukacinis renginys. Šiose programose ir kitose priemonėse dalyvavo 5 675 dalyviai.

2019 m. Bibliotekos darbuotojai rengė parodas, naujų knygų ekspozicijas Vaikų bibliotekoje, Vilniaus žydų bibliotekoje. Suorganizuota 127 parodos (9 – virtualios).

Didžiausią renginių dalį sudarė edukaciniai, buvo populiarūs ir kultūriniai, informaciniai. Įvyko naujai pasirodžiusių knygų pristatymai ir pokalbiai su jų autoriais.

Gerindami Bibliotekos prieinamumą visuomenei, pasiūlėme apžvalginių ekskursijų paketą vaikams ir suaugusiems bei bibliotekų specialistams. Įvyko 256 ekskursijos (112 – suaugusiems, 42 – specialistams, 34 – paaugliams, 56 – vaikams, 2 – studentams), jose dalyvavo 4588 dalyviai.

Visus metus Bibliotekoje sukosi „Sutartinių ratas“. Per renginius buvo mokomasi dainuoti sutartines, šis ciklas sulaukė išskirtinio lankytojų susidomėjimo.

Rudenį Bibliotekos kiemą užtvindė penktasis dviejų dienų „Skaitymo festivalis“. Buvo 49 renginiai, suorganizuotos 33 meninės ir kūrybinės dirbtuvės, kuriose jauni žmonės galėjo realizuoti idėjas. Prie to prisidėjo ne tik privatūs menininkai, bet ir Klaipėdos, Kauno, Trakų, Vilniaus viešųjų bibliotekų specialistai.

Per Festivalio renginius siekta suburti jaunuosius kūrėjus ir pradedančiuosius menininkus. Savo kūrybą pristatė poetas Vytautas Stankus, muzikas Domantas Razauskas, unikalų ir niekur nedemonstruotą pasirodymą, skirtą tik mūsų Bibliotekai, parengė Marius Povilas Elijas Martynenko, Lina Buivydavičiūtė ir Valstybinis Vilniaus kvartetas. „Skaitymo festivalyje“ taip pat koncertavo Gytis Ambrazevičius su grupe „*Strings of Earth Orchestra*“ bei grupė „jauti“. Diskusijose, pokalbiuose, knygų pristatymuose dalyvavo Marius Repšys, Tomas Vaisieta, Lina Laura Švedaitė ir kiti. Dešimt renginių buvo skirti vaikams (jaunesnio ir ikimokyklinio amžiaus), o likę – pagrindinei festivalio tikslinei grupei – jaunimui. Per dvi festivalio dienas renginiuose apsilankė apie 2 500 lankytojų.

Nuotraukoje – „Skaitymo festivalio“ akimirkos.

Bibliotekoje pirmą kartą vyko Sostinės kalėdinė knygų mugė. Mugę organizavę Lietuvos mažųjų ir vidutinių leidyklų asociacijos atstovai įsitikinę, kad pasikeitusi mugės vieta bus dar patrauklesnė lankytojams – atėjusieji ne tik galės nusipirkti norimą knygą, bet tuo pačiu aplankyti Biblioteką, pasinaudoti jos paslaugomis. Planuojame, kad mūsų Biblioteka taps pagrindine Sostinės knygų mugės vieta.

Bibliotekoje toliau buvo skiriamas dėmesys įvairioms bendruomenėms. Palaikomi glaudūs ryšiai su Austrijos ambasada. Viešėjo Austrijos ambasadorė Lietuvoje Yvonne Tončič-Sorinj. Bibliotekoje paminėtas Lietuvos ir Austrijos draugijos bei Austrų literatūros skaityklos 25-metis. Į šventinių renginių atvyko Austrijos Respublikos užsienio reikalų ministerijos generalinis sekretorius dr. Johannesas Peterlikas, Austrijos ambasadorė Lietuvai Yvonne Tončič-Sorinj, LR Seimo nariai, Austrijos garbės konsulas prof. dr. Vytautas Mizaras. J. Peterlikas apdovanojo Austrų skaityklos vyr. bibliotekininkę Karmelą Rudaitienę Austrijos užsienio reikalų ministerijos padėkos raštu. „Jūsų dėka Lietuvoje plaka Austrijos širdis“, – sakė Austrijos ambasadorė Y. Tončič-Sorinj.

Vienintelė Lietuvoje Austrijos leidinių kolekcija buvo pildoma naujais leidiniais, 2019 m. fondą sudarė virš 7 tūkst. dokumentų vokiečių kalba. Vyko įvairūs renginiai, koncertai, susitikimai. Kartą į ketvirtį skaityklos erdvėje rengiamos teminės parodos; naujos knygos Austrų skaityklos tinklaraštyje buvo pristatomos ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

Austrų skaitykloje veiklą tęsė Vokiečių kalbos klubas, kartą per mėnesį pakviesdamas

susiburti vokiškai kalbančius žmones. Į edukacinius užsiėmimus – Vokiečių kalbos dienas („*Tag der deutschen Sprache*“) skaitykla nuolat kvietė norinčius tobulinti vokiečių kalbos įgūdžius.

Vilniaus žydų bibliotekoje ir toliau telkiama žydų bendruomenė: organizuojami renginiai, kartu su tarptautiniu Jidiš centru suorganizuotos ekskursijos po žydišką Vilnių, vykdyta Vilniaus žydų teatro ir Vilniaus žydų viešosios bibliotekos paramos ir labdaros fondo veikla. Šioje bibliotekoje netrūko svečių iš užsienio šalių (Brazilijos, Izraelio, JAV). Tarp svarbių svečių – buvęs Izraelio ambasados Lietuvoje ambasadorius Amir Maimon, naujai paskirtas ambasadorius Yossi Avni Levy, Jungtinių Tautų moterų statuso komisijos JAV ambasadorė Meryl Frank su vyru, muzikanto iš Brazilijos Claudio Levitan brolis Leo Levitan su šeima, rabinas Moshe Levin su šeima, JAV rašytoja Nancy W. Beasley, muzikantė kantorė iš JAV Rita Glassman, Joel Alpert ir jo žmona Nancy iš Bostono, menininkas Natan Karczmar.

2019 m. VŽVB vyko Tarptautinio Jidiš centro organizuojami mokymai „Jidiš kultūros perlai“, kuriuose dalyvavo pedagogai iš Ukrainos. Centras bibliotekoje organizavo jidiš kalbos kursus.

Vilniaus žydų bibliotekoje Pabradės „Žeimenos“ ir Trakų r. Lentvario „Versmės“ gimnazijų mokiniams buvo vedamos literatūros pamokos.

Skaitmeninio raštingumo ugdymas

Rekonstravus patalpas atsivėrė naujos Bibliotekos erdvės, kuriose atsirado galimybė vykdyti įvairius mokymus: buvo atnaujinti ir skaitmeninio raštingumo kursai, individualūs ir grupiniai mokymai, skirti įvairiapusiškai gerinti informacinio raštingumo žinias, naudotis išmaniųjų technologijų teikiamomis galimybėmis. El. paštu ir per sistemą „Klausk bibliotekininko“ atsakyta į 33 588 informacines užklausas. Surengta 194 mokomųjų renginių valandos, vartotojų mokymuose dalyvavo 6 376 dalyviai, įskaitant skaitmeninio raštingumo renginiuose – 6 013.

2019 m. Biblioteka sudarė įvairioms tikslinėms grupėms skirtų specialiųjų mokymų grafiką, paskelbė jį savo interneto svetainėje ir pakvietė vartotojus mokytis.

Rengėme du didelės apimties projektus suaugusiems: „Vilniaus regiono bendruomenių medijų ir informacinio raštingumo ugdymas bibliotekose“ ir projektą „Prisijungusi Lietuva“.

Projekto „Vilniaus regiono bendruomenių medijų ir informacinio raštingumo ugdymas bibliotekose“ tikslas buvo ugdyti vyresnių ar socialinę atskirtį patiriančių asmenų medijų ir informacinio raštingumo gebėjimus, skatinti kritiškai vertinti ir analizuoti viešai teikiamą informaciją, saugoti savo asmens duomenis, išnaudoti šiuolaikinių medijų teikiamas galimybes. Projekto seminaruose ir mokymuose dalyvavo vilniečiai, Ukmergės, Elektrėnų, Lazdijų, Druskininkų, Vilniaus rajono, Trakų, Varėnos gyventojai. Per visą projekto įgyvendinimo laikotarpį regione, įskaitant ir Vilniaus miestą, vesti 29 auditoriniai seminarai ir 55 praktiniai

mokymai.

Projekto paraiškoje planuotas mokomųjų renginių dalyvių skaičius ženkliai viršytas – per dvejus projekto įgyvendinimo metus buvo apmokyti 1543 dalyviai.

Biblioteka įsitraukė ir į Lietuvoje realizuojamą projektą „Prisijungusi Lietuva“, kurio tikslas – padėti gyventojams išmokti efektyviai, saugiai, atsakingai naudotis informacinėmis technologijomis bei internetu ir jo teikiamomis galimybėmis. Projektas tęsis ir 2020 m.

Darbuotojos Daiva Kiminaitė ir Karmela Rudaitienė papildė projekto „Prisijungusi Lietuva“ lyderių korpusą ir 2019 m. pagal mentorių programą surengė mokymus Rudaminoje, Vilniuje ir Šalčininkuose projekto „Prisijungusi Lietuva“ skaitmeniniams lyderiams, VIPT atstovams ir kolegoms iš Vilniaus regiono viešųjų bibliotekų. Seminaruose dalyvavo 191 dalyvis.

Metodinė pagalba ir regiono specialistų mokymai

Biblioteka nuolat teikė metodines konsultacijas elektroniniu paštu ir telefonu savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojams, mokyklų bibliotekininkams ir kolegoms iš apskričių bibliotekų, šiais metais buvo suteiktos 93 konsultacijos.

Regiono specialistams kvalifikacijos kėlimo renginiai 2019 m. buvo finansuoti iš Bibliotekos biudžeto, Lietuvos kultūros tarybos iš dalies finansuotų projektų ir tarptautinių projektų lėšų taip pat mokymai organizuoti bendradarbiaujant su Lietuvos nacionaline Martyno Mažvydo biblioteka ir Surdologijos centru. Per metus iš viso buvo apmokyti 508 bibliotekų specialistai, įvyko 25 kvalifikacijos kėlimo renginiai (visi auditoriniai).

2019 metais Biblioteka organizavo 20 mokymų vietoje (Vilniaus mokymo centre), 3 išvažiuojamuosius mokymus Vilniaus regione (Alytaus miesto, Varėnos, ir Alytaus rajono savivaldybių viešosiose bibliotekose), 2 VGTU „Linkmenų fabrike“ pagal įgyvendinamus projektus (Erasmus+ projektas „*Migrate to Library*“ ir mokyklų bibliotekininkų kvalifikacijos tobulinimo projektas) ir Bibliotekos biudžeto lėšomis. Mokyklų bibliotekininkų mokymai (2 auditoriniai mokymai) buvo organizuoti pagal Lietuvos kultūros tarybos programos Kvalifikacijos kėlimas projektą „Kūrybiškas ir inovatyvus“ gavus finansavimą iš dalies. Projekto vykdytojas – Biblioteka. Dalis mokymų buvo organizuota pagal Lietuvos kultūros tarybos programos kvalifikacijos kėlimo projektą „Skaitmeninių išteklių valdymo kompetencijų stiprinimas atminties institucijose“ (2 kvalifikacijos kėlimo renginiai). Projekto vykdytojas – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka, projekto partneris – Biblioteka. Parengta viena nuotolinių mokymų programa ir įkelta į svetainę <http://go-andragogy.eu/>.

2019 m. įvykę mokymai buvo įvertinti ir bendras jų vidurkis – 9,6 balo.

Odetą Maziliauskienę parengė ir atliko 16 akademinį val. trukmės mokymus „Edukacinė veikla bibliotekoje: galimybės ir iššūkiai“, skirtus Alytaus ir Vilniaus apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų specialistams bei šių apskričių mokyklų bibliotekininkams.

Mūsų bibliografai sukūrė seminaro „Kraštotyros informacijos sklaida“ turinį, parengė ir skaitė pranešimus: vyriausioji bibliografė Zita Tiukšienė, vyresnieji bibliografai Nijolė Sisaitė ir Linas Janulevičius, bibliotekininkė Jurgita Lazauskaitė. Seminaro metu kraštotyryninkai iš Vilniaus ir Alytaus apskričių diskutavo apie kraštotyros darbo aktualizavimą bei vyraujančias tendencijas bibliotekose.

Bibliotekos darbuotojai taip pat kėlė kvalifikaciją vietoje ir kitose įstaigose, dalyvavo išvykose.

Asta Kazakevičiūtė-Bankauskienė pakoregavo mokymų programą „Bibliotekos informacinių išteklių fondo sudarymas: pradžiamokslis bibliotekų darbuotojams“. Jos pagrindu buvo parengtas 3 dienų seminaras „Bibliotekininkystės pagrindai“, kurio pirmoje dalyje buvo dėstomas fondo sudarymo pradžiamokslis: fondo funkcijos, dokumentų rūšys. Antroje – UDK taikymas bibliotekoje; trečiojoje dalyje mokoma komplektavimo pagrindų – dokumentų pirminė ir antrinė atranka, vienietinė ir visuminė apskaita. Seminarai vyko 2 kartus – pavasarį ir rudenį. Ji taip pat parengė mokymus „UDK ir jos taikymas bibliotekoje“ (2 mokymai).

Vyko specializuoti mokymai: „Vietos bendruomenių skaitmeninių lyderių konsultantų mokymai. II ciklas“ ir „Gestų kalba pažengusiems“.

Siekiant tobulinti darbuotojų bendravimo su lankytojais įgūdžius, buvo inicijuoti vidiniai mokymai „Įmonių socialinė atsakomybė ir klientų aptarnavimas“. Mokymus vedė konsultacinė grupė „Person Premier“.

ELEKTRONINĖS PASLAUGOS

Turime pasidžiaugti, kad naudojimasis interaktyviomis paslaugomis 2019 m. augo. Štai, pvz., vien Bibliotekos el. kataloge užfiksuota 444 612 paieškų, stacionariose kompiuterinėse darbo vietose užfiksuota 7 303, o iš nuosavų įrenginių – 33 450 internetinių kreipčių, iš mobilių įrenginių – 28 839 kreipčių. Naudojantis el. Bibliotekos katalogu (WWW – OPAC) atsisiųsta 127 415 turinio vienetų.

Vartotojai informaciją apie naujausius leidinius susirasti ir juos užsisakyti gali elektroniniame kataloge adresu: <https://ekatalogas.amb.lt/>. Bibliotekos elektroniniame kataloge 2019 m. pabaigoje buvo 241 844 bibliografiniai įrašai.

Duomenų bazių panauda

Tęsėme Bibliotekoje esančių elektroninių paslaugų funkcionavimą, mokėme skaitytojus

jomis naudotis, populiariuome prenumeruojamas ir laisvos prieigos duomenų bazes. Sukūrėme 3 komunikacines priemones – reklaminius lankstinukus apie prenumeruojamas duomenų bazes, teikėme individualias konsultacijas, populiarendami ir mokydami naudotis šiais informacijos šaltiniais. 2019 m. vartotojai galėjo naudotis 14 prenumeruojamų duomenų bazių. Vartotojams buvo siūloma naudotis lietuviška DB (INFOLEX) ir užsienio DB: EBSCO DB paketu (8 atskiros DB); *Emerald Management eJournals Collection*; *NAXOS Music Library*; *Taylor & Francis* ir *Window of Shanghai*. Duomenų bazėmis vartotojai naudojasi nemokamai. Iš prenumeruojamų DB peržiūrėta ir atsisiųsta 5 914 dokumentų, bet siekiame, kad skaitytojai aktyviau naudotųsi prenumeruojamomis duomenų bazėmis.

Pažymėtina, kad augo susidomėjimas kraštotyrinės duomenų bazės „Vilnijos vartai“ turiniu. Įvyko 65 499 unikalių prisijungimų. „Vilnijos vartų“ *facebook* (toliau – FB) paskyroje paskelbta 430 įrašų, įvyko 6 016 apsilankymų.

Siekdami susisteminti ir apibendrinti informaciją apie Bibliotekoje esančias elektronines paslaugas, suteikti galimybę savarankiškai gilinti žinias, sukūrėme virtualią mokymosi aplinką regiono bibliotekų darbuotojams „Elektroninės paslaugos bibliotekoje: remiantis Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos pavyzdžiais“. Darbe apžvelgiamos Bibliotekos visų rūšių elektroninės paslaugos, aprašomos jų sukūrimo ir naudojimosi strategijos, virtualios aplinkos pabaigoje pateikiamas testas savarankiškai pasitikrinti išmoktą medžiagą.

Informacinė veikla

Augo ir bibliografinių užklausų skaičius. 2018 metais VAVB buvo pateiktos ir įvykdytos 27 071 užklausa, o 2019 m. – 33 927. Ypač padaugėjo adresinių užklausų, nes išplėtus Bibliotekos erdves ir pakeitus fondų dislokaciją, net nuolatiniam skaitytojams kildavo klausimų, kaip ir kur rasti vieną ar kitą leidinį.

2019 m. pradėta analizinių aprašų plėtra bibliotekoje (tęstinių, straipsnių rinkinių aprašymas, regiono, Mickevičiaus fondo dokumentų). Per metus sukurta 991 analizinis bibliografinis įrašas, iš kurių į NBDB išsiųsta 336. Visi bibliografiniai įrašai integruoti.

Skaitmeninio turinio kūrimas

Biblioteka 2019 m. įsiliejo į skaitmeninimo (pradėta nuo 2018 metų lapkričio 5 d.) projektą „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės vystymas“. Sukurti skaitmeniniai dokumentai dėl epaveldas.lt portalo techninių nesklandumų nėra prieinami portale bei europeana.eu, šiuo metu jie saugomi tik Bibliotekos kompiuterių tinkle. Suskaitmeninta 580 objektų, 31 360 vaizdų. Dviejuose susitikimuose – praktiniuose mokymuose buvo numatyta pristatyti regiono bibliotekoms VEPIS galimybes ir regiono bibliotekininkams sudaryti sąlygas

patiems suskaitmeninti kultūros paveldo objektus, tačiau atlikti šių darbų nepavyko dėl vėluojančio programinės įrangos diegimo. Bendradarbiavimo veiklos numatomos 2020 metais.

Toliau vyko įprasti dokumentų skaitmeninimo darbai. Per metus buvo suskaitmeninta 4250 puslapių arba vaizdų. Ši skaičių sudaro: naujų leidinių viršelių skenavimas (parodoms); naujai gautų Retų bei Mickevičianos ir Regioninio fondo leidinių skenavimas virtualioms parodoms ir informacijai.

RYŠIAI SU VISUOMENE

Teikdami elektronines ir kitokias paslaugas ieškojome naujų formų, didinančių Bibliotekos žinomumą regione ir Lietuvoje:

- dalyvavome 5-ajame „*Open House Vilnius*“ renginyje. Per dvi renginio dienas sulaukėme 584 lankytojų;
- atvėrėme kiemą jaunimo grupėms ir atlikėjams. Vasarą čia koncertavo viena populiariausių jaunosios kartos Lietuvos muzikos grupių „ba.“. Atlikėjas Olegas Šurajevas surengė originalų savo kūrybos pristatymą;
- sumaketavome ir išleidome plakata, skirtą atvykstantiems į sostinę studentams, jį platinome universitetuose ir kolegijose;
- ieškojome bendrapartnerių, kurie mūsų erdvėse organizuotų įdomius renginius. Pvz., Bibliotekos renginių salėje vyko trijų dienų tarptautinis renginys „*Baltic Pitching forum 2019*“, moksleivių kūrybos festivalis „*Kita forma*“;
- apie Bibliotekos paslaugas ir produktus pasakojome išorės projektuose ir renginiuose. Pvz., „*Biržiškos skaitymų*“ idėjų mugėje pristatėme edukaciją suaugusiems „*Neužrašytos Vilnijos istorijos: prie samvaro*“; prisijungėme prie akcijos „*Gatvės muzika*“, Bibliotekos kieme organizavome jaunųjų muzikos atlikėjų koncertą;
- Bibliotekos edukatorius pateikėme LNB inicijuotam Lietuvos edukatorių sąrašui;
- Bibliotekos direktorė E. Banionytė ir kiti Bibliotekos darbuotojai ne kartą kalbėjo per nacionalinę televiziją ir radiją;
- Asta Kazakevičiūtė-Bankauskienė apie „žaliąsias“ edukacijas „*Dekupažo pradžiamokslis: suteik daiktui antrą gyvenimą*“ kalbėjo LRT laidoje „*Veranda*“;
- Asta Kazakevičiūtė-Bankauskienė parengė „*Vadovą po biblioteką*“. Trumpas lietuviškas variantas vertimui į užsienio kalbas, išverstas, pateiktas maketuoti ir parengtas paskelbti (<https://amb.lt/lt/naujienos/vadovas-po-biblioteka-keturiomis-uzsienio-kalbomis/1734>);
- Žilvinas Beliauskas Los Angeles Žydų bibliotekų asociacijos konferencijoje skaitė pranešimą „*Personal Libraries in VJPL*“;

- kolegės skaitė pranešimus partnerių susitikimuose: „*Communication and dissemination*“, Vaggyryd viešojoje bibliotekoje Švedijoje; „*Communication plan*“ ir „*Workshop (project output - Web page „Honeycomb*““ Kārdla miesto bibliotekoje, Estijoje;

- Greta Bacevičiūtė Nidoje vykusiame seminare „Bibliotekų paslaugų regioninio plėtros modelio sukūrimas ir įgyvendinimas“ skaitė pranešimą "Mokyklų bibliotekų bendradarbiavimo stiprinimas";

- net dešimt pranešimų darbuotojai perskaitė kolegoms iš Gulbene bibliotekos, Latvija. Dėl padidėjusio naujienų srauto Bibliotekos svetainėje padaugėjo virtualių lankytojų ir metų pabaigoje jų buvo 36 039.

FB tinkle Bibliotekos sekėjų augimas 2019 metais irgi jaučiamas. Metų pabaigoje Bibliotekos paskyra turėjo 5 372 sekėjus.

Instagram platformai skirtas ypatingas dėmesys, nes iki tol ji buvo išnaudojama nepakankamai.

Parengta ir išplatinta nacionalinei bei regioninei žiniasklaidai nemažai pranešimų spaudai. Visą išsamią pranešimų spaudai išklotinę galima rasti: <http://ziniasklaida.amb.lt/>.

Bendradarbiavimas

Bibliotekos įvairiai veiklai atlikti ieškojome bendrapartnerių. Pasirašytos šios bendradarbiavimo sutartys:

- su Vilniaus miesto lopšeliu–darželiu „Ozas“. Sutarties objektas – Bibliotekos ir darželio bendradarbiavimas, socialinė partnerystė, siekiant abipusiškai naudingų tikslų: vaikų informaciniam raštingumui bei skaitomumui skatinti, Bibliotekai kaip žinių ir kultūros įstaigai populiarinti, darželio darbuotojų ir Bibliotekos specialistų kultūriniam bendradarbiavimui stiprinti, organizuojant įvairius renginius, projektus bei keičiantis aktualia informacija ir patirtimi;

- su Vilniaus Viršuliškių progimnazija. Sutarties objektas – socialinio ir informacinio raštingumo ugdymas, kultūrinis bendradarbiavimas.

Buvo tęsiamas bendradarbiavimas su ankstesniais partneriais, įgyvendinami bendri projektai. Vilniaus universitetas, Vilniaus kolegija, Vilniaus technologijų mokymo centras, Šiaulių kolegija ir net ITE *Bachelet* institutas Italijoje siuntė savo studentus atlikti praktiką mūsų Bibliotekoje. Studentai ne tik padėjo organizuoti renginius, bet ir prisidėjo prie Bibliotekos viešinimo. Studentė Sandra Spiridonovaitė sukūrė nuotaikingus Bibliotekos pristatymo filmukus, kurie viešinami *YouTube* kanalu. Organizuojant renginius, projektinėje veikloje dalyvavo nemažai savanorių. Jų 2019 m. buvo 29. Bibliotekos darbuotojai geranoriškai dalijosi patirtimi: konsultavo, mokė įvairiausios veiklos, pažindino su nauja, modernia įranga.

PROJEKTINĖ VEIKLA

2019 m. ieškojome partnerių, rėmėjų ir lėšų: buvo teikiami ir įgyvendinami vietiniai, regioniniai, nacionaliniai ir tarptautiniai projektai. Didelis dėmesys skirtas tarptautiniams projektams ir tarptautinio bendradarbiavimo tinklams bei jau tradiciniais tapusiais projektams, tokiems kaip Skaitymo festivalis ir bibliotekininkų kvalifikacijos kėlimas.

Bibliotekoje ir Vilniaus regione vykdyti projektai dažniausiai įgyvendinami Lietuvos kultūros tarybos finansuotų projektų lėšomis. 2019 m. VAVB projektai:

- įgyvendintas kvalifikacijos kėlimo projektas „Kūrybiškas ≠ inovatyvus?“;
- suorganizuotas Skaitymo festivalis „Būk, koks esi“ 2019 m.;
- buvo tęsiamas ir užbaigtas gyventojų mokymų projektas „Vilniaus regiono bendruomenės medijų ir informacinio raštingumo ugdymas bibliotekose“ (2018 – 2019 m.);
- 2019 m. buvo tęsiamos *Kultūros paso* edukacinės programos vaikams. Iš viso per 2019-uosius metus buvo suorganizuotos 7 edukacinės *Kultūros paso* programos. Taip pat buvo laimėtas finansavimas dviem naujoms vaikų kultūros edukacinėms programoms – jos įtrauktos į 2020-ųjų metų *Kultūros paso* sąrašus;
- laimėtas finansavimas naujai Bibliotekos kvalifikacijos kėlimo programai „Autizmo spektro sutrikimas ir biblioteka : Misija Įmanoma!“. Programa bus įgyvendinama 2020 m.;
- laimėtas Apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos pateikto projekto „Apskričių viešųjų bibliotekų specialistų kompetencijų kėlimas“ finansavimas. Šio projekto pagrindu 2020 m. planuojama organizuoti mokymus bibliotekininkams įvairiuose Lietuvos miestuose. Bus organizuoti vienos dienos mokymai ir Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešojoje bibliotekoje.

2019 m. Bibliotekoje buvo įgyvendinti tęstiniai tarptautiniai projektai, taip pat pradėti įgyvendinti nauji tarptautiniai projektai:

- tęstas ir pabaigtas įgyvendinti ERASMUS+ KA2 projektas „*Migrate to Library*“;
- tęstas ir pabaigtas įgyvendinti projektas „Adomo Mickevičiaus paveldas pasaulyje“ (trukmė 2018 – 2019 m.);
- tęstas tarptautinis ERASMUS+ KA2 projektas „*Cultural Heritage for the Future: Discover, Share and Learn*“;
- pradėtas įgyvendinti tarptautinis *Nordplus Adult* projektas „*My Green Identity*“;
- pradėtas įgyvendinti tarptautinis *Nordplus Adult* projektas „*Bet on non-formal education in Public Libraries!*“.

VEIKLOS TYRIMAI

Siekiant nustatyti Bibliotekos veiklos efektyvumą, sužinoti vartotojų nuomonę apie teikiamas paslaugas bei aptarnavimo kokybę atliktas tyrimas „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vartotojų pasitenkinimas paslaugomis“ (apklausoje dalyvavo 559 Bibliotekos lankytojai) atskleidė, kad populiariausia paslauga yra vartotojų panaudai teikiamas Bibliotekos knygų fondas (98,9 proc.). Absoliuti dauguma apklausos dalyvių (92,8 proc.) naudojosi bibliotekininkų teikiamomis konsultacijomis bei pagalba ieškant informacijos ir ja naudojantis. Dauguma respondentų dažnai naudojosi ir Bibliotekos elektroninėmis paslaugomis. Daugiau negu pusė apklaustųjų lankėsi Bibliotekos kultūriniuose renginiuose (57,4 proc.). Buvo apibendrinti tyrimo rezultatai ir numatytos jų panaudojimo galimybės paslaugoms bei aptarnavimo kokybei gerinti.

2019 m. buvo rengiamas *Apskričių viešųjų bibliotekų regioninės veiklos plėtros modelis*, kuris parengtas vadovaujantis galimybių studija (2019 m.), kurioje pasinaudota apskričių viešųjų bibliotekų tyrėjų atliktais tyrimų rezultatais ir išvadomis.

Lietuvos savivaldybių viešosiose ir mokyklų bibliotekose atlikti 2 tyrimai:

- tyrimo „Lietuvos regionų viešųjų bibliotekų bendradarbiavimo stiprinimas“ tikslas – išsiaiškinti savivaldybių viešųjų bibliotekų poreikius bei galimybes Vilniaus regiono bibliotekų bendradarbiavimo klausimais. Išvada – visos Vilniaus regiono bibliotekos reikšmingiausiomis veiklų sritimis pagal regiono bibliotekų atstovų joms teikiamus prioritetus įvardija tradicines bibliotekines paslaugas (leidinių ir dokumentų išdavimas, skolinimas į namus) ir bibliotekų specialistų kompetencijų ugdymo mokymus, kuriuos papildė projektinė veikla, kultūrinių/informacinių renginių rengimas ir organizavimas, elektroninės bibliotekinės paslaugos, edukacinių renginių ir programų kūrimas/vedimas, parodų rengimas ir organizavimas;
- tyrimo „Lietuvos regionų mokyklų bibliotekų bendradarbiavimo stiprinimas“ tikslas – išsiaiškinti mokyklų bibliotekų specialistų poreikius bendroms veikloms, kurios gali prisidėti prie efektyvios apskričių viešųjų ir mokyklų bibliotekų partnerystės. Išvada: beveik 80% mokyklų bibliotekininkų teigė, jog pageidautų bendrų veiklų su VAVB. Reikšmingiausios bendrų veiklų formos: konsultacijos bibliotekų veiklos klausimais, edukacinė veikla, renginių organizavimas. Svarbiausios bendros veiklos su VAVB tematikos sritys turėtų būti: skaitymo skatinimas, bendravimo psichologija, kompiuterinis, skaitmeninis arba informacinis raštingumas.

Analizės atliktos siekiant užtikrinti tolygią regionų kultūros raidą.

2019 metais taip pat atliktos 3 specialistų kvalifikacijos kėlimo poreikių analizės:

- „VAVB darbuotojų kvalifikacijos kėlimo poreikio 2020 m. analizė“;

- „Regiono savivaldybių viešųjų bibliotekų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo poreikis 2020 m.: temų ir formų paieška“ (apklausa, analizė, apklausos ataskaita);
- „Regiono mokyklų bibliotekų darbuotojų profesinio ugdymo poreikis 2020 m.“ (apklausa, analizė, apklausos ataskaita).

Bibliotekų atstovams siūlytos mokymų temos orientuotos tiek į bendrųjų, tiek į profesinių bibliotekininko kompetencijų tobulinimą.

PERSONALAS

Paminėjus tokį aukštą patenkintų vartotojų procentą, reikia pripažinti, kad darbuotojai nebuvo tokie lojalūs ir 2019 m. įvyko nemaža kadro kaita. Jauni, kvalifikuoti, mokantys užsienio kalbas specialistai išėjo, nes susirado geriau apmokamas darbo vietas. Bibliotekoje pradėjo dirbti net 16 naujų darbuotojų.

Turime nemažai darbuotojų, kurie buvo pastebėti ir įvertinti. Mūsų darbuotojai Editai Sėdaitytei už iniciatyvumą didinant bibliotekos teikiamų paslaugų prieinamumą ir kokybę, populiarinant skaitymą, vykdant projektinę veiklą, skleidžiant gerą bibliotekos veiklos patirtį Lietuvoje ir užsienyje suteiktas 2018 metų geriausio jaunojo bibliotekininko vardas.

Nuotraukoje – Edita Sėdaitytė.

Gretai Bacevičiūtei Švietimo mainų paramos fondas suteikė 2019 m. „Epale“ andragogo vardą už sėkmingą bendradarbiavimą ir pateiktas kokybiškas publikacijas. Karmela Rudaitienė

apdovanota Austrijos užsienio reikalų ministerijos padėkos raštu. Asta Kazakevičiūtė-Bankauskienė buvo įvertinta Kultūros ministro padėkos raštu.

PROBLEMOS IR JŲ SPRENDIMO BŪDAI

Pasidžiaugę nuveiktais darbais, aukštais įvertinimais, gerėjančiais rodikliais, turime paminėti ir iššūkius, su kuriais susidūrėme.

Nors Biblioteka iš dalies atnaujinta, bet kai kuriose patalpose veiklos kol kas nevyksta, nes reikia ištaisyti statybos klaidas, sutvarkyti trūkumus. Dalis Bibliotekos pastatų nėra rekonstruoti, o 2019 m. pateiktas projektas joms rekonstruoti nebuvo patvirtintas. Yra suplanuotos naujos Bibliotekos funkcijos, bet nėra sukurtų naujų erdvių. Vilniaus žydų bibliotekos patalpos yra gyvenamajame name ir nuolat susiduria su buitinėmis avarijomis, kurių pasekmes šalinti būna labai sudėtinga.

Netolygus Bibliotekos eksploatacinių išlaidų finansavimas. Neskiriamas finansavimas kvalifikacijai kelti, edukacijoms, renginiams organizuoti, o projektai ne visada būna finansuojami.

Negauta lėšų Mickevičianos (senųjų dokumentų fondas) dokumentų restauravimo projektui. Fondo dokumentų būklė prastėja – reti leidiniai bei Regioninis fondas reikalauja specialios priežiūros, saugojimo sąlygų, valymo, perrišimo, restauravimo.

Dalies dokumentų negalime atgauti iš skolininkų arba atgauname po ilgų bibliotekininkų pastangų susigrąžinti paskolintus dokumentus. Be automatinio informavimo sistemos siunčiamų priminimų ir raginimų, paštu siunčiamas raštas „Pranešimas dėl įsipareigojimų nevykdymo“. Skaitytojai, gavę šį pranešimą, stengiasi atsiskaityti su Biblioteka – apie 25% skolininkų grąžina leidinius ir toliau naudojami Bibliotekos paslaugomis.

2019 metais išsiųsta 515 oficialių raštų – pranešimų dėl įsipareigojimų nevykdymo. Gavę šį įspėjimą, atsiskaitė 150 skolininkų, t. y. 31,2 %. Neatsiliepiantys skaitytojus perduodame antstolių bendrovei, su kuria Biblioteka yra pasirašiusi sutartį. Minėtai įmonei dėl skolų išieškojimo pateikti 197 skaitytojų duomenys. Atsiskaitė 67 skolininkai.

2019 m. atsirado galimybė atsiskaityti su Biblioteka ne tik per Foxbox įrenginį, o ir telefonu.

Kai kuri nauja Bibliotekos įranga nekokybiška: išmanusis knygų grąžinimo įrenginys 24/7, savitarnos aparatai ir kt. įranga strigo, dažnai gedo, leidinių grąžinimo ir skolinimosi procesų metu pastebėta netikslumų. Skaitytojai nuolat prisimindavo senos kartos įrenginius, kurie, pasak jų, buvo paprastesni, veikė tiksliai; Bibliotekos personalas stengėsi apie gedimus operatyviai informuoti atsakingus specialistus ir lankytojus.

Bibliotekoje lankėsi įvairaus amžiaus ir įvairių socialinių grupių lankytojai. Viena jautriausių grupių – benamiai arba nakvynės namų gyventojai, kurie čia dažnai leidžia laiką, naudojami nemokamu internetu, tualetuose prausiasi. Jų buvimas ir skleidžiamas blogas kvapas sukelia aplinkinių nepasitenkinimą. Šią problemą 2019 m. imtasi spręsti iš esmės. Nutarta Infotekos patalpas aromatizuoti, perkant pramoninę paslaugą iš turinčios atitinkamą patirtį įmonės. Padėtis ženkliai pagerėjo.

KITA VEIKLA

Biblioteka dalyvavo įvairių konsorciumų, draugijų, asociacijų veikloje:

- Lietuvos apskričių viešųjų bibliotekų asociacijos (AVBA) narė (E. Banionytė yra pirmininkė);
- Lietuvos bibliotekininkų draugijos (LBD) narė (Bibliotekoje yra 35 LBD nariai, o skyriaus pirmininkė A. Kazakevičiūtė-Bankauskienė 2019 m. tradiciškai organizavo skyriaus apdovanojimus „Pelėdos“);
- Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos (LMBA) narė, (E. Banionytė yra pirmininkė).

Biblioteka, bendradarbiaudama su regiono bibliotekomis, siekė gerinti paslaugų kokybę, tobulinti bibliotekininkų kompetenciją, vykdyti bendrus projektus ir sprendimus priėmė Regiono bibliotekų tarybos (pirmininkas – P. Zurlys) posėdžiuose. 2019 m. įvyko du posėdžiai. Pirmame buvo svarstyti šie svarbūs klausimai: bibliotekų regioninės veiklos plėtros modelio pristatymas; LR kultūros ministerijos strateginio veiklos plano priemonės „Aprūpinti bibliotekas socialinės bei informacinės atskirties gyventojų grupėms skirta įranga ir priemonėmis“ įgyvendinimas 2019 metais; Kvalifikacijos tobulinimo renginių 2019 metais planas; pasikeitimai Regiono bibliotekų taryboje. Antrame, kuris įvyko renovuotoje Lentvario miesto viešojoje bibliotekoje, buvo apsvarstyti šie klausimai: regiono bibliotekų bendradarbiavimo perspektyvos; projektas „Vasara su knyga“ – geroji patirtis; Duomenų bazių panauda – geroji patirtis; Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos „Skaitymo festivalis“ – galimybė jauniems žmonėms atrasti bibliotekas; Autorių teisių apsaugos aktualijos bibliotekose – geroji patirtis.

Renginį užbaigė Vilniaus regiono geriausių metų bibliotekininkų konkurso „Riešutas“ laimėtojų apdovanojimai. Jau ketvirtą kartą surengtas konkursas apžvelgė Vilniaus regiono metų bibliotekininkų darbus ir įvertino geriausius.

Laimėtojais tapo:

„Lazdyno riešuto“ apdovanojimas. Geriausia Vilniaus regiono bibliotekos komanda – Širvintų rajono savivaldybės Igno Šeiniaus viešosios bibliotekos Skaitytojų aptarnavimo ir vaikų

literatūros skyrius. Apdovanojimas skirtas už bibliotekos vardo garsinimą vykdant projektinę veiklą ir pasiektus geriausius metų veiklos rezultatus.

„Riešuto“ apdovanojimas. Geriausias Vilniaus regiono bibliotekininkas – Elektrėnų savivaldybės viešosios bibliotekos vyriausioji bibliografė Eglė Milkamanavičiūtė (nuotraukoje žemiau – ketvirta iš dešinės). Apdovanojimas skirtas už iniciatyvumą, naujų idėjų per projektinę veiklą įgyvendinimą, profesionalią kraštotyrinę veiklą ir informacijos apie Elektrėnų kraštą bei kraštiečius sklaidą.

„Graikinio riešuto“ apdovanojimas. Geriausias Vilniaus regiono bibliotekos vadovas - Varėnos rajono savivaldybės viešosios bibliotekos direktorius Eitaras Kazimieras Krupovičius (nuotraukoje žemiau – penktas iš dešinės) už profesionalią bibliotekos veiklos plėtrą, kūrybinių iniciatyvų ir projektų įgyvendinimą.

Nuotraukoje – Vilniaus regiono geriausių metų bibliotekininkų konkurso „Riešutas“ laureatai.

VEIKLOS KRYPTYS 2020 M.

Vadovaudamiesi „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos 2020 metų veiklos planu“ ir kitais strateginiais dokumentais planuojame:

- pabaigti šalinti renovuoto pastato trūkumus ir pradėti veiklą neeksploatuojamose patalpose;

- stiprinti ir plėsti Bibliotekos veiklą priskirtoje teritorijoje, vadovaujantis regioninės veiklos plėtros modeliu;
- organizuoti regiono savivaldybių ir viešųjų bibliotekų bibliotekininkams bendradarbiavimą ir dalykinę pagalbą, teikti metodines konsultacijas, parodas ir įvairias priemones regione, dalyvauti įgyvendinant Bibliotekos kvalifikacijos tobulinimo planą;
- įgyvendinti priemones, skirtas Vilniaus ir Alytaus apskričių savivaldybių viešųjų bibliotekų paslaugų prieinamumui socialinę ir informacinę atskirtį patiriantiems gyventojams plėtoti;
- vadovaudamiesi 2019 m. atlikto tyrimo „Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vartotojų pasitenkinimas paslaugomis“ rekomendacijomis, parengti paslaugų kokybės gerinimo planą ir jį įgyvendinti;
- teikti dokumentų skolinimo, užsakymo, rezervavimo ir kitas tradicines Bibliotekos paslaugas gyventojams, specialistų konsultacijas skaitymo ir informacijos atrankos klausimais, organizuoti viešus kompleksinius, žodinius ir vaizdinius kultūros renginius Bibliotekoje, vartotojų mokymus naudotis kompiuterine įranga ir e-paslaugomis, tobulinti informacinį raštingumą ir kt;
- vykdyti skaitmeninimo projekto „Visuomenės poreikius atitinkančios virtualios kultūrinės erdvės vystymas“ veiklas;
- užtikrinti, kad skaitytojams skirti informaciniai ištekliai būtų nuolat atnaujinami ir prieinami (įsigyjami nauji ir nurašomi pasenę, neaktualūs, susidėvėję leidiniai ir kiti dokumentai). 2020 m. fondą papildyti ne mažiau kaip 11 tūkst. fiz. vnt. naujų dokumentų;
- optimizuoti uždaruosius Bibliotekos fondus: peržiūrėti, nurašyti, perduoti į kitus fondus, perdislokuoti;
- įdiegti 2 naujas paslaugas – apmokėjimą už paslaugas mobiliojo ryšio telefonu (testavome 2019 m.) ir patalpų rezervavimą el. būdu;
- naudojantis internetiniais įrankiais, sukurti 2 naujus produktus – internetinių protų mūšių ciklą paaugliams ir metodinę priemonę regiono bibliotekininkams, dirbantiems su kraštotyrine medžiaga;
- įvairiais renginiais paminėti Bibliotekos įkūrimo 70-metį (pagal atskirą priemonių planą);
- tęsti Mickevičianos veiklą, populiarinant Adomo Mickevičiaus gyvenimą ir kūrybą;
- dalyvauti „Vasara su knyga“ ir kituose nacionaliniuose projektuose;
- toliau vykdyti Lietuvos kultūros ministerijos patikėtą funkciją – dovanojamų leidinių priėmimą, saugojimą, paskirstymą ir išvežiojimą Lietuvos apskričių ir savivaldybių bibliotekoms (2019 m. buvo priimta, paskirstyta ir išvežiota 10 423 vnt. dovanojamų knygų);
- įgyvendinti visas funkcijas, susijusias su asmens duomenų tvarkymu ir apsauga Bibliotekoje.

Pagal VAVB centrų ataskaitų tekstus metų ataskaitą parengė

Andromeda Žandaravičienė

Direktoriaus pavaduotoja